

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-1035/19-A

Název	Pedagogicko-psychologická poradna pro Prahu 5
Sídlo	Kuncova 1, 155 00 Praha 5 - Stodůlky
E-mail	oppp5@volny.cz
IČ	70843830
Identifikátor	600032191
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	PhDr. Lenka Koháková
Zřizovatel	Hlavní město Praha
Místo inspekční činnosti	Kuncova 1, 155 00 Praha 5 - Stodůlky
Termín inspekční činnosti	10. 4. 2019 – 15. 4. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek a průběhu poskytovaných služeb ve školském poradenském zařízení podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Pedagogicko-psychologická poradna pro Prahu 5, Kuncova 1, 155 00 Praha 5 (dále „PPP“, nebo „poradna“, „zařízení“) je školské poradenské zařízení (dále „ŠPZ“), které zajišťuje pro děti, žáky a studenty a jejich zákonné zástupce, školy a školská zařízení informační, diagnostickou a poradenskou pomoc a metodickou činnost pro zúčastněné ve vzdělávání.

Poskytuje odborné speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické služby a pomáhá žákům a studentům s volbou vhodného způsobu vzdělávání či s přípravou na budoucí povolání. Zařízení poskytuje poradenské služby pro územně správní obvody Prahy 5, Prahy 13, Prahy 16 a Prahy 17.

Hodnocení podmínek poskytování poradenských služeb

Ředitelka pedagogicko-psychologické poradny (dále „ředitelka“) stanovila reálnou koncepci pro další perspektivní rozvoj PPP. Koncepční záměry vycházejí z analýzy regionálních podmínek, reflektují vzdělávací potřeby klientů i dlouholeté řídicí zkušenosti a odborné předpoklady ředitelky. Promyšleně a přehledně popsané cíle pomáhají při správném nastavení fungování zařízení. Působení poradny je konkrétně a srozumitelně vymezeno a upraveno vnitřními předpisy a legislativně danými formuláři (výstupy z vyšetření, výkazy), které se zabývají odpovídajícími postupy a pravidly a naplňování nabídky poradenských služeb pro klienty. Organizační struktura chodu poradny vhodně odpovídá charakteru a velikosti zařízení. Ředitelka delegovala část svých kompetencí na svou statutární zástupkyni a další pracovníky na pracovních podpůrných pozicích (koordinátor metodika prevence, koordinátor pro žáky s odlišným mateřským jazykem). Jejich tandemová spolupráce a vzájemné doplňování v řízení pracovního procesu je důsledkem dlouholetých zkušeností ředitelky a její zástupkyně v poradně, ochoty vzájemné komunikace, respektu při práci, které pozitivně ovlivňují přístup k zaměstnancům, kvalitu, efektivitu a účel poskytovaných služeb a vstřícný vztah k zákonným zástupcům a široké veřejnosti. Ředitelka má propracovaný systém uvádění nových odborných pracovníků, jehož funkčnost dlouhodobě vypovídá o kvalitě poskytovaných služeb. Transparentní rozvržení pravomocí a povinností pracovníků stanovené v pracovních náplních přispívají k plynulému zajištění práce v zařízení. Každý odborný pracovník má přidělený okruh spolupracujících škol. Pravidelně konané pracovní porady vytvářejí prostor pro plánování, odborné konzultace, výměnu názorů a získávání nových informací či řešení organizačních záležitostí fungování poradny. Neformální individuální setkání probíhají dle možností harmonogramu plánovaných činností v průběhu pracovního dne.

Kontrolní a evaluační mechanismy poradny jsou funkční. Kontrolní činnost poskytování poradenských služeb klientům je realizována systematicky, s konkrétní pravidelností včetně věcného a reálného vyhodnocování v průběhu školního roku. Je efektivně využívána při vyhodnocování roční odborné práce v evaluaci služeb PPP. Poradna si dlouhodobě udržuje standard kvality poskytovaných služeb. Pečlivě dbá na správný výběr nových odborných pracovníků, na jejich důslednou přípravu pro psychologickou a speciálně pedagogickou diagnostiku včetně uvedení výsledků odborné práce do praxe. Systém práce ve školách, kontrola výstupů z vyšetření, vedení spisové dokumentace, výkaznictví a evidence je s větší pečlivostí a pravidelností prováděna pod vedením zkušených mentorů u začínajících odborných pracovníků, u ostatních zaměstnanců probíhá průběžně, avšak s ohledem na reálné možnosti chodu poradny. Spisová dokumentace klientů podléhá pravidelné kontrole dle konkrétních požadavků ředitelky (např. školní zralost, výukové a výchovné problémy, pedagogická intervence aj.) a případné nedostatky řeší individuálně nebo v obecnější rovině souhrnně na pracovních poradách týmu. Ředitelka zvýšenou pozornost a kontrolu věnuje všem výstupům z vyšetření, která jsou spojená s normovanou finanční náročností nebo konkrétními specifiky v rámci navržených podpůrných opatření klientů. Odborným vyšetřeními v PPP u žáků s odlišným mateřským jazykem (dále „žáci s OMJ“ nebo „žáci-cizinci“) ve spolupráci s koordinátorem pro žáky-cizince se ředitelce daří vhodně nastavit podpůrná opatření, popř. možnost účasti v programech externích organizací

pro zlepšení jazykových dovedností např. formou doučování. Protože v některých spolupracujících školách je ve třídách nadměrný počet žáků s OMJ (až 50 %), jejichž nízká znalost českého jazyka způsobuje výrazné problémy ve výuce a negativně se odráží i v jejich chování, je v zájmu zákonných zástupců ve spolupráci s tlumočnickem, aby poradna pomohla nejen žákům, ale informačně a metodicky pedagogům.

K termínu inspekční činnosti v poradně pracovalo celkem 21 odborných pedagogických pracovníků včetně ředitelky (16 psycholožek, dvě s kumulovanou funkcí psycholožky a metodičky prevence a tři speciální pedagožky), jedna sociální pracovnice. Všichni pedagogičtí pracovníci splňují předpoklad odborné kvalifikace. I přes kvalifikační předpoklady odborného personálu dlouhodobý nepoměr počtu psychologů a speciálních pedagogů (6:1) se promítá v omezeném počtu vyšetření klientů, výjezdů speciálních pedagogů do škol při poskytování konzultací včetně metodické podpory pedagogům. Polovina z celkového počtu odborných pracovníků pracuje na plný úvazek. Kolektiv je stabilní, věkově vyvážený.

Vhodným výběrem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“) ředitelka reaguje na aktuální potřeby poradny. Poskytování poradenské služby podporuje správným výběrem z aktuální nabídky nejen krátkodobých seminářů, ale i konferencí, dlouhodobějších kurzů a výcviků. Při rozhodování ve výběru DVPP dává prostor i samotným zaměstnancům.

Finanční a materiální podmínky ŠPZ jsou pro poradenské činnosti na dobré úrovni. Ředitelce se daří průběžně dle finančních možností zlepšovat materiálně technické zázemí poradny. ŠPZ poskytuje poradenské služby v pronajatých prostorách základní školy. Vzhledem k nárůstu počtu klientů základní škola uvolnila další pracovníky pro individuální práci odborných pracovníků poradny. Všechny pracovníky jsou zařízeny novým moderním nábytkem. Byla upravena zvuková izolace nevyhovujících pracoven. Prostředí čekárny je vybavené hračkami pro děti a sociálním zázemím pro klienty i pracovníky zařízení. Poradna disponuje standardizovanými testy pro psychologickou a speciálně-pedagogickou diagnostiku včetně pomůcek pro podpůrnou diagnostiku, prevenci a reedukaci v individuální a skupinové práci. Je vhodné aktualizovat webové stránky poradny.

Hodnocení průběhu poskytovaných poradenských služeb

PPP provádí speciálně pedagogická a psychologická vyšetření spojená s diagnostikou v průběhu školního roku, jen některá odborná vyšetření probíhají pravidelně v určitých konkrétních cyklech (např. školní zralost, vyšetření k vydání doporučení k uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky). Z analýzy dokumentů vyplynulo, že počet klientů sice v průběhu posledních dvou let klesl o pětinu, avšak mírně se navýšil počet vydaných doporučení žákům základních a středních škol se specifickými poruchami učení (dále „SPU“) včetně žáků vzdělávajících se podle individuálního vzdělávacího plánu (dále „IVP“) nebo potřebou podpůrného opatření ve formě asistenta pedagoga. V mateřských školách byl zaznamenán výrazný nárůst dětí s poruchou chování. Počet vydaných doporučení k uzpůsobení maturitní zkoušky vzrostl o třetinu, stejně jako počet vydaných doporučení pro žáky k přijímacím zkouškám na středních školách. Zaměstnancům poradny se v pravidelných cyklech daří vyhodnocovat doporučená podpůrná opatření (vzdělávací podmínky) a individuální vzdělávací plány. Pro objektivitu posouzení správného nastavení či návrhu na změnu podmínek ve vzdělávání žáka zaměstnanci provádí ve škole nutná zjištění v podobě náslechu v hodinách, komunikace s vyučujícími nebo dle konkrétních zjištění s odborníky školního poradenského pracoviště. Do škol vyjíždí pravidelně v měsíčních intervalech převážně psychologové, jen v případě nutnosti společně se speciálními pedagogy. Jejich výjezdy jsou spojeny s důkladnou přípravou před vstupem

do škol, protože výstupy z těchto návštěv často využívají jako podpůrný materiál při sledování vývoje žáků se SVP v procesu vzdělávání a umožňují lepší posouzení efektivitu v nastavení jejich další podpory. Všem zúčastněným výchovně vzdělávacího procesu ve školách poskytují individuální pohovory, metodické konzultace, semináře či besedy, pro žáky intervence a pro rodiče individuální nebo skupinová setkání. Na žádost škol a ve spolupráci se školním poradenským týmem základních a středních škol, popř. externími subjekty poradna podporuje skupinové a selektivní programy v oblasti primární prevence. Zaměstnanci poradny také několikrát ročně připravují zajímavá setkání pro výchovné poradce a metodiky prevence spolupracujících škol.

Poradna má nadstandardně nastavenou pravidelnou a systematickou nápravnou péči pro děti předškolního a žáky základního vzdělávání. Již dlouhodobě realizuje screening zaměřený na školní připravenost v mateřských školách. V případě problémů odhalených při depistáži nebo při vyšetření školní zralosti a připravenosti předškolních dětí poradna nabízí již několik let fungující stimulační programy formou skupinové práce dětí předškolního věku s podporou jejich rodičů posilující oslabené dílčí funkce, např. pro děti, které budou v následujícím školním roce nastupovat do primárního vzdělávání *Kurz předškolák*, pro děti s odkladem školní docházky *Kurz nápravy grafomotorických obtíží*. Na skupinovou práci s dětmi velmi účinně a prakticky navazuje skupinová práce s rodiči (nastavení pravidel ve výchově a při komunikaci, sebereflexe). Potíže odhalené již v předškolním věku nebo s nástupem do školy mají možnost děti a žáci eliminovat pod vedením zkušených speciálních pedagožek výběrem z programů zaměřených na percepčně motorická cvičení, na rozvoj a upevňování kognitivních funkcí metodou instrumentálního obohacování (kurzy zaměřené na výuku českého jazyka a matematických dovedností), nebo rozvíjející program s problémy percepčně-kognitivních funkcí (eliminace projevů hyperaktivity a poruchy pozornosti).

Při řešení problémů a potíží žáků, které se promítají do jejich chování a negativně ovlivňují jejich výsledky ve vzdělávání, poradna úspěšně realizuje terapeutickou a podpůrnou skupinu. Především je zaměřena na konstruktivní komunikaci, která přispívá k fungujícím vztahům uvnitř rodiny. Žáci mladšího školního věku s rysy a projevy rizikového chování mají možnost účasti na terapeutické skupině (např. obtíže ve vztahu mezi vrstevníky a ve vztahu k autoritám). S možností využití psychoterapeutických technik při cvičeních jsou tak posilovány schopnosti kooperace a rozvoj empatie. Pro starší žáky základních škol je připravena podpůrná skupina pro žáky se sociálně-emočními obtížemi (skupina pro dívky, skupina pro chlapce) zaměřená na rozvoj procesů sebepojetí, zvládání zátěžových situací, sociálních dovedností, na komunikaci a sebe prezentaci formou relaxačních technik. Na systematickou a pravidelnou poradenskou péči pro děti a jejich rodiče v průběhu školního roku velmi smysluplně navazují letní týdenní tábory pro žáky se SVP pod vedením odborného personálu PPP. Jejich účelem je překonání neochoty podřízovat se nastaveným pravidlům a režimu pracovního dne, podpořený hrou a pozitivní motivací, snižující nezáměr žáků k učení. Díky pozitivnímu hodnocení z řad rodičů je každoročně o tábory velký zájem, avšak jí chybí zpětná vazba od zákonných zástupců dětí a žáků (např. ankety či dotazníkové šetření spokojenosti, popř. návrhy a připomínky jako důležitá součást pohledu zvenčí).

Pro žáky základních a středních škol psychologové realizují skupinová vyšetření profesní orientace včetně individuálních konzultací se zákonnými zástupci. Odborní pracovníci kvalifikovaně a objektivně přistupují k možnosti úpravy podmínek k přijímacím zkouškám na střední školu a podpory při maturitní zkoušce vystavením posudku k uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky pro žáky, jejichž speciální vzdělávací potřeby přetrvávají i v průběhu studia střední školy.

System pro evidenci klientů a jejich dokumentaci je funkční. Vybavení pracoviště umožňuje dodržovat pravidla bezpečnosti nakládání s osobními údaji klientů. Z analýzy vzorku spisové dokumentace je patrné, že vybrané spisy byly vedeny v souladu s právní normou a obsahovaly všechny požadované podklady. Některé spisy klientů byly doplněné odborným vyšetřením z lékařské nebo klinické praxe, záznamy z komunikace se školami a vyhodnocením podpůrných opatření. Vlastní diagnostický postup zahrnuje užití klinických a testových metod. Standardizované psychologické a speciálně-pedagogické diagnostické nástroje, metody a postupy s ohledem na účel poradenských služeb a věk žáka jsou náležitě a v plném rozsahu využívány odbornými pracovníky. Z analýzy vzorků spisové dokumentace vyplývá, že obsahová stránka výstupů z vyšetření je převážně na dobré úrovni. Poradna dodržuje stanovené lhůty pro vyšetření klientů od podání žádosti až po lhůtu pro vypracování výstupů z vyšetření (zpráva a doporučení).

Poradna dlouhodobě a systematicky rozvíjí partnerskou spolupráci s externími organizacemi (např. Cestou necestou, z.ú., META, o.p.s.) a institucemi (např. MHMP, MČ Prahy 5, 13, 16 a 17, PČR, OSPOD). Pravidelně spolupracuje s místně příslušnými odborníky a organizacemi stejného zaměření (např. PPP na území Prahy, SPC Amos, SPC Sluníčko, Církevní ZŠ logopedická a MŠ logopedická Don Bosco, odborníci z lékařské a klinické praxe). Aktuálně dochází k navázání užší spolupráce s tlumočníky z důvodu narůstajícího počtu vyšetřených klientů s OMJ, jejichž jazyková bariéra komplikuje proces poskytování poradenské služby.

Závěry

Vývoj školského poradenského zařízení

Poradna si dlouhodobě udržuje standard kvality poskytovaných služeb. Své prostory rozšířila o další odborné pracovny a došlo k úpravě zvukové izolace nevyhovujících pracoven a ke zlepšení jejich materiálního vybavení. Z důvodu narůstajícího počtu klientů s odlišným mateřským jazykem PPP navázala užší spolupráci s tlumočníky.

Silné stránky

- systém řízení poradny, tandemová spolupráce ředitelky a její zástupkyně ve vedení poradny,
- efektivní a účelné nastavení komunikace mezi zaměstnanci na pracovišti,
- systematicky naplánovaná, pravidelná a důsledná péče o začínající poradenské pracovníky včetně kontrolních mechanismů průběhu vyšetření a jejich výstupů,
- vedení spisové dokumentace a administrativy,
- účelně a efektivně propracovaný systém péče pro děti a žáky se SVP s podporou screeningu v mateřských školách, vyšetření v PPP včetně následné individuální nebo skupinové péče v poradenském zařízení a pravidelná komunikace odborných pracovníků poradny se spolupracujícími školami,
- profesní růst odborných pracovníků včetně využívání zkušeností,
- pozitivní a vstřícné prostředí.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- nevyvážený poměr odborných pracovníků a nízký počet speciálních pedagogů se promítá v omezeném počtu realizovaných speciálně-pedagogických vyšetření a v podpoře pedagogům ve spolupracujících školách

Doporučení pro zlepšení činnosti školského poradenského zařízení

- využití dotazníku nebo ankety spokojenosti vyjadřující názor, návrh či připomínku k poskytování poradenských služeb osobou z vnějšího prostředí jako zpětnou vazbu od zákonných zástupců dětí a žáků,
- navýšení počtu speciálních pedagogů pro práci s klienty,
- zlepšení informační hodnoty přehledu na webových stránkách.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Pedagogicko-psychologické poradny pro Prahu 5, Kuncova 1/1580, Praha 5 – Stodůlky, schválená MHMP č. 4/8 ze dne 17. 2. 2011 s účinností od 1. 9. 2011. Poslední změna zřizovací listiny příspěvkové organizace č. 40/37 ze dne 19. 6. 2014 s účinností od 1. 9. 2014
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, poslední změna zápisu ŠPZ do rejstříku škol a školských zařízení s názvem *Pedagogicko-psychologická poradna pro Prahu 5*, rozhodnutí MHMP č.j. S-MHMP 95719/2007 s účinností od 1. 7. 2007
3. Potvrzení ve funkci ředitelky Pedagogicko-psychologické poradny pro Prahu 5, s účinností od 1. 8. 2018, č. j. S-MHMP-465736/2018
4. Směrnice č. 14, Organizační řád platný k termínu kontroly
5. Směrnice č. 15, Vnitřní řád platný k termínu kontroly
6. Směrnice č. 16, Přímá pedagogická činnost platná k termínu kontroly
7. Směrnice č. 25, Spisový, archivační a skartační řád platný k termínu kontroly
8. Dlouhodobá koncepce pedagogicko-psychologické poradny pro Prahu 5
9. Evaluace služeb PPP pro Prahu 5 v období školního roku 2017/2018
10. Personální dokumentace pracovníků PPP k termínu inspekční činnosti
11. Vybraný vzorek spisů klientů, elektronická evidence klientů
12. Výroční zpráva o činnosti organizace za školní rok 2017/2018
13. Výkazy o Pedagogicko-psychologické poradně pro Prahu 5 podle stavu k 30. 9. 2018, k 30. 9. 2017 a k 30. 9. 2016
14. Týdenní a měsíční výkazy PPP za školní rok 2018/2019
15. Zápisy z měsíčních porad za školní rok 2017/2018 a školního roku 2018/2019 k termínu inspekční činnosti
16. Kniha úrazů platná k termínu inspekční činnosti
17. Účetní závěrka za rok 2018
18. Výpisy zázpisů z účetnictví v roce 2018

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského poradenského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve školském poradenském zařízení, jehož se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ing. Jana Čalová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu Čalová v.r.

Mgr. Pavlína Křepelková, školní inspektorka Křepelková v.r.

Ing. Ivana Černá, kontrolní právovnice Černá v.r.

V Praze 30. 4. 2019

Datum a podpis ředitelky školského poradenského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

PhDr. Lenka Koháková, ředitelka školského poradenského zařízení Koháková Lenka v.r.

V Praze 10. 5. 2019